

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

**AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea art. 10
din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat
și întreprinderi
(nr. 164 din 31.05.2023)**

Examinând proiectul de lege menționat, *în mod de urgență*, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituție.

3. Potrivit notei informative, propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, intervenția legislativă vizând, punerea de acord a prevederilor legale menționate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 10/2022, prin care a fost declarat neconstituțional textul „în mărime de 10% din valoarea tranzacției cu mărfuri social importante, dar nu mai puțin de 500 de lei pentru fiecare factură/faktură fiscală” conținut în articolul 10 pct. 8 din Legea nr. 845/1992.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative, relevăm următoarele.

1. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10/2022 a fost declarat neconstituțional textul *"în mărime de 10% din valoarea tranzacției cu mărfuri social importante, dar nu mai puțin de 500 de lei pentru fiecare factură/faktură"*

fiscală" din articolul 10 pct. 8 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

La pct. 3 din dispozitivul Hotărârii, Curtea a statuat, că „până la modificarea cadrului normativ, la aplicarea sancțiunii poate fi stabilită o amendă de până la 10 % din valoarea tranzacției cu mărfuri social importante, efectuându-se o analiză de către autoritatea competentă și instanța de judecată a proporționalității sancțiunii în funcție de circumstanțele concrete ale cazului”.

În fond, pe lângă punerea de acord a pct. 8 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 în conformitate cu constatările Curții Constituționale, cuprinse în Hotărârea nr. 10/2022, proiectul de lege propune și modificarea conținutului actual al pct. 6 al acestui articol.

În rezultatul examinării propunerii legislative, norma propusă la pct. 6 trezește discuții în partea ce ține de concordanța acestuia cadrului normativ existent din domeniul respectiv.

În context, redacția actuală a pct. 6 reglementează:

a) procedura de aplicare a amenzii pentru: exagerarea costului producției, prețului de vânzare a mărfii, al bunurilor, a volumului de lucrări efectuate în construcții și tarifelor la serviciile prestate, aplicarea adaosului comercial în cazul produselor social importante, nerespectându-se astfel actele normative care reglementează formarea și aplicarea prețurilor;

b) perceperea amenzii în baza deciziei adoptate de Curtea de Conturi sau autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor - Serviciul Fiscal de stat, Inspecția financiară.

Conform proiectului de lege, din conținutul pct. 6 a fost exclusă reglementarea „adaosului comercial”, urmând a fi reglementată doar în conținutul pct. 8, care se va referi strict pentru formarea și aplicarea prețurilor în cazul comercializării mărfurilor social importante.

Efectuând o analiză de conținut a pct. 6 propusă în amendare, în corelare cu actele normative în vigoare, relevăm următoarele:

1) Privitor la procedura de aplicare a amenzii pentru exagerarea costului producției, mărfurilor, bunurilor, serviciilor prestate, ca rezultat al nerespectării actelor normative care reglementează formarea și aplicarea prețurilor, trebuie să menționăm, că în corespundere cu pct. 1 din Regulamentul de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774/2016, **„produsele se comercializează pe teritoriul Republicii Moldova la prețuri libere de vânzare, cu excepția produselor social importante, prevăzute în anexa la prezentul Regulament, față de care se aplică măsurile reglementării de stat a prețurilor”**.

După cum rezultă din norma expres prevăzută la pct. 1 din Regulament, măsurile de reglementare a formării și aplicării prețurilor se aplică doar produselor social importante, iar celelalte produse se comercializează la prețuri libere de vânzare.

Se poate observa, că norma propusă la pct. 6 nu este conformă principiului comercializării mărfurilor reglementat în Regulament, pe motiv, că amenda poate fi aplicată doar în privința adaosului comercial în cazul produselor social

importante și nu asupra tuturor produselor care se comercializează la prețuri libere de vânzare.

Pentru motivele expuse, sugerăm revederea propunerii în sensul expunerii pct. 6 al art. 10 într-o nouă redacție. În acest context, se va examina și pct. 7 al art. 10, care este legat tematic de pct. 6.

2) Cât privește aplicarea amenzii în baza deciziei adoptate de către Curtea de Conturi, făcând referire la statutul Curții de Conturi, menționăm, că în corespundere cu alin. (1) al art. 3 din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, *Curtea de Conturi este instituția supremă de audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin realizarea auditului public extern* în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.

Potrivit art. 15 lit. a) și lit. j) din Legea nr. 260/2017, Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice prin efectuarea auditului public extern, precum și *exercită alte atribuții prevăzute de lege*.

În acest context, apreciem necesar a se revedea, dacă prin „**alte atribuții prevăzute de lege**” se poate atribui situația propusă la pct. 6.

III. Cu referire la textul proiectului de lege, invocăm următoarele obiecții și propuneri:

Art. I:

1) Pct. 6:

a) reieșind din esența normei propuse la acest punct, la primul enunț recomandăm substituirea cuvântului „*venituri*” cu cuvintele „*venituri ilicite obținute*”, iar cuvintele „*acestor venituri*” cu cuvintele „*venitului ilicit*”. Din același considerent, la enunțul al doilea, cuvintele „*veniturile respective*” propunem a fi substituite cu cuvintele „*veniturile ilicite obținute*”;

b) pentru un spor de precizie normativă, cuvintele „*a unor costuri de producție*” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „*costului producției*”;

c) cu referire la textul „*în relațiile economice cu autoritățile publice*” recomandăm revederea acesteia, pe motiv, că nu este clar, ce se are în vedere prin formularea propusă.

2) **Pct. 8**, primul enunț, ținând cont de terminologia utilizată la pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 774/2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante, cuvintele „*limita stabilită*” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „*nivelul-limită stabilit*”.

În concluzie, proiectul de lege poate fi supus examinării în ședință plenară, cu luarea în considerare a sugestiilor prezentului aviz.

Ion Creangă
Șef Direcție generală